

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK L.

Ч. 266. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 29-го грудня 1942.

No. 266. Jersey City, N. J., Tuesday, December 29, 1942.

VOL. I.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПАЙКУВАННЯ СУШЕНИХ І В ПУШКАХ ХАРЧЕВИХ ПРОДУКТІВ

ВАШИНГТОН. — Харчевий адміністратор Клод Викард через радіо минулої неділі заявив, що з першим лютого н. р. буде впроваджене пайкування всіх харчевих продуктів в пушках, шкляних слоїках, як теж тих, що сушені. Бо тих продуктів у великій мірі потребують збройні сили Америки, тому, що їх легко перевозити. На основі пайкування на кожну особу в Америці припадає тих продуктів по 33 фунтів річно. В передвоєнних роках припадало по 46 фунтів річно. Перед пайкуванням на певний час продаж тих продуктів буде цілковито спинено, щоб дати можливість крамарям наповнити свої полиці. О після наступить продаж на пайкові картки.

СПОСІБ ПРОДАЖІ ХАРЧІВ НА КАРТКИ.

ВАШИНГТОН. — Голова заряду цін, Ліон Гендерсон, заявив, що продаж сушених і пушкових продуктів на картки відбуватиметься дещо інакше, ніж продаж цукру, або кави. Коли ходило про цукор і каву, то там було виразно зазначено рід продукту. Але в пушкових продуктах нема на пайкових картках зазначено родів. Є лише зазначені точки. Кожна точка відповідала кількості різних пушкових продуктів. І коли господиня не зможе дістати одного продукту, то вона зможе взяти другий, третій і д. д. Гендерсон також говорив, що при одержанні пайкових карточок всі люди мусять визначити скільки резервів вони вдова мають і ті резерви будуть відраховані від їх пайкових карточок. Всі спренаровані вдова харчові продукти, чи то в пушках, чи слоїках, чи сушені, не треба буде зголошувати і вони не будуть відраховані від пайкових карточок.

ПОСАДНИК ПРО БОРОТБУ З ІНФЛЯЦІЄЮ.

НЬЮ-Йорк. — В цій своїй ролі посадник Лі Гвардія заявив, що федеральні власті мусять гостріше взятися до боротьби з інфляцією, бо ціни постійно скачуть вгору і все дорожче. Він казав, що хоч серед певних кол є огірчення на політику уряду, але того огірчення не треба брати під увагу, коли хочемо виграти війну з інфляцією. Уряд мусять повзяти найгостріші міри, щоб інфляцію спинити, інакше вона доведе всіх до руїни.

ПОВОРОТ З СВЯТ.

НЬЮ-Йорк. — Ньйорські залізничні стації були так завалені людьми минулої неділі ввечері, як ніколи в цілій їх історії. Це вертали люди, а найбільше вояки, з святочних ферій назад до армії, чи домів. Вони вільношости везли з собою різні пакунки, що уявляли собою святочні дарунки. Свято Різдва по цілій Америці відбуло в найкращім порядку і хоч може не в такім радіснім настрою, як минулих років, проте не у великим смутку. Президент Рузвельт заявив, що годі тих Свят називати веселими, бо багато наших найдорожчих осіб керованісє нині в боєвих лініях, та всетаки ті Свята можуть бути настільки радісні, що вороги Америки рішуче вянуть і вицерпуютьсє з сид, в той час як Америка чимраз більше зростає в сиді. Вороги мусять бути покрані, говорив президент.

ПРИБОРКУВАННЯ ДІТВОРИ.

НЬЮ-Йорк. — Голова ради шкільних директорів, д-р Джан Вейд, заявив, що в ньюйорських школах буде впроваджені програма, зложена з шести точок, на основі якої можна буде приборкати дещо ньюйорську розгукану дитвору. В останніх часах шкільні діти нападали на учителів і учителюк, побивали їх, а в однім випадку навіть одного учителя застрілили. Серед точок програми передбачено зменшення шкільних клас і доавку нових учителів в тих школах, де є забагато учеників.

ПРИЧИНА РОЗГУКАННЯ СЕРЕД ШКІЛЬНОЇ ДІТВОРИ.

НЬЮ-Йорк. — „Діточий Журнал“ говорить, що причиною розгукання шкільної дитвори є це, що їх родичі, мама і батько, працюють по фабриках і не дають дитині належної опіки. Також причиною є це, що війна по родинах змінила дещо спосіб життя, і є багато таких родин, в котрих батько, або мати, працюють по ночах і зо собою мало зустрічаються. Вкінці причиною є це, що багато підрослих дітей дістає працю в різних заведеннях і тим стають економічно незалежні. Це розпутує в них буту і непослух.

„СКРІНО“ ПО ТЕАТРАХ ДОЗВОЛЕНЕ.

НЬЮ-Йорк. — Апеляційний суд в Квінс відкинув засуд проти одного власника театру, котрий упралав так зване „Скріно“. Суд станув на становищі, що це не є газардова гра і вона дозволена, коли власник того підприємства не побирає за те грошей при вступі. Вслід за тим сотки театрів знов впровадять в себе ту гру. Посадник Лі Гвардія одначе перестеріг, що рішення апеляційного суду ще не означає повного дозволу упралвати ту гру.

Знищення П'ятьох Японських Кораблів

ВАШИНГТОН. — Департамент флоту подав до відома, що американські бомбовики затопили біля Гвадалканала один японський транспортний корабель, поємности 3,000 тон. Усіх японських кораблів в тих околицях дотепер затоплено біля 60. Зновуж біля Буни американські літаки знищили чотири японські кораблі.

ТОДЖО МАЛОЄ ЯПОНЦІМ ЧОРНІ ДНІ

НЬЮ-Йорк. — Американські радієві стації перехопили промову японського прем'єра Тоджа, в котрій Тоджо перестерігав японців, що чорні дні перед ними. Війна тільки що на добре розпочалась, говорив він і противники Японії готуються на Японію ударити великою силою. Тоджо передбачав, що ворожі літаки будуть бомбардувати на масову скалю Японію, але проти того японські власті „приготовляються в день і в ночи“.

АПЕЛЬ ДО ІТАЛІЙЦІВ

НЬЮ-Йорк. — Уступаючий губернатор ньюйорського стейту, Полеті, виголосив промову до італійського народу, в італійській мові, і закликав італійців скинути ярмо фашизму та приєднатися до Америки. Америка все була приятелем свободолюбного і миролюбного італійського народу, говорив він, і таким приятелем вона є сьогодні. Він говорив, що сам походить з італійського роду і родичі його є рожені в Італії.

СЛІДСТВО ПРОКУРАТОРА ЕЙМИНА

НЬЮ-Йорк. — Прокуратор Еймин опублікував звіт зо свого чотирорічного слідства над хабарництвом в міській управі дільниці Бруклін, як теж до тамошних судах. За той час він розкрив чимало надужит, чимало перекупств, звязків з ракетірами і генгстерами, і т. п. Його слідство коштувало мільон доларів, але зате з проступників він постягав два мільони карм, так, що держава на тім ще один мільон заробила і позбулась багатьох суспільних шкідників.

Советський Наступ на Україну Продовжується з Дальшим Успіхом

МОСКВА. — Асошіейтед Прес подає, що советські війська посуваються далі в глибоку Україну, відбиваючи нові місцевості та вбиваючи тисячі німецьких вояків. Ралф Паркер подає, що той советський наступ припадає „на 25-літню річницю заложення Української Радянської Соціалістичної Республіки“. Далі він каже, що такий успіх є тілкий вступом до відомого Совету в війну з Україною. Верховний Совет надав теж з цієї нагоди численні відзначення тим, що займалися в Україні партизанською.

АМЕРИКАНЦІ ЗАТОПИЛИ ТРИ ВОРОЖІ КОРАБЛІ

ЛОНДОН. — Американські „Флаїнг Фортресес“ атакували в Тунісі двома наворотами ворожі морські бази в Сфакс і Бізерті, при чому затопили найменше три ворожі кораблі, ушкодили два інші, як теж понизили пристай.

БОМБАРДУВАЛИ НА САМЕ РІЗДВО

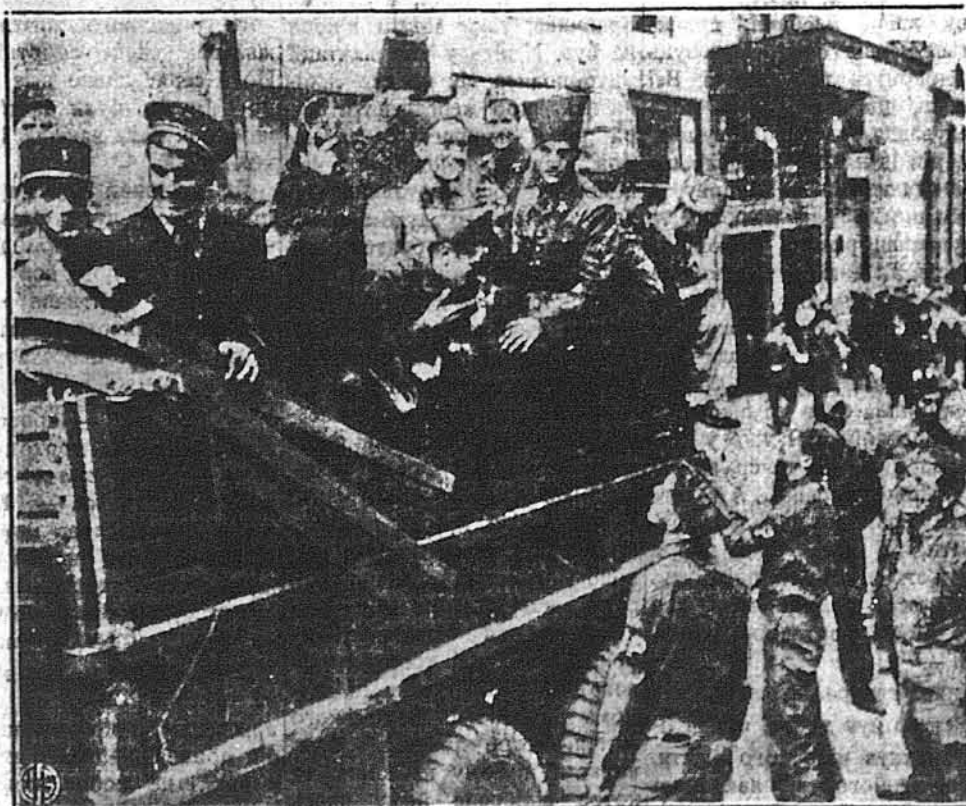
З АМЕРИКАНСЬКИМИ ВІПСЬКАМИ В КИТАЮ. — Американські летуни, слухаючи в літаках радіа, що передавало з Америки коляди і побажання американським воякам, деб вони не були, літали над летунськими японськими базами в Китаю, бомбардуючи ті бази і воєнні магазини. Знову інші частини бомбардували разом з британськими летунами місцевості в середущій Бурмі та Бангкок в Тайланді.

БРИТАЙЦІ ДАЛІ НАСТУПАЮТЬ У ЛІБІЇ

КАІРО (Египет). — Бритійська Восьма Армія не перестає гнати за відступаючими німцями і вже є віддалена від Тунісу на яких 300 миль.

БІДА З ІНФЛЯЦІЄЮ В КИТАЮ

ЧУНГКІНГ (Китай). — Ціни на товари далі підскакують вгору. Від 1937 року, себто від вибуху війни, деякі товари піднялись в ціні від 20 до 60 разів. Видано розпорядок, яким зафіксовано ціни з 30. листопада.

РАДІ, ЩО ПОПАЛИСЬ. — Під американську головну квартиру в Орані, Альжир, підіздить трок, повний французьких жуавів, що їх захопили американці по окупації Північної Африки. Ці вояки мали відпустку на відвідини Франції, але як побачили, що в край приходять американці, вони радо зреклись відпустки, аби датися взяти в полон американцям, а потім з ними воювати проти держав Осі.

ЗАБИРАЮТЬ З УКРАЇНИ ВЖЕ Й ДІТЕЙ НА РОБОТИ ДО НІМЕЧЧИНИ

СТОКГОЛЬМ (Швеція). — Джордж Акселсон, кореспондент часопису „Нью Йорк Таймс“, подає, що має певну відомість, що тепер забирають з Франції робітників уже силою на примусові роботи в Німеччині. А в Україні вживають крім сили ще й відступу. Як відомо, з України вже вивезла нацистична окупаційна влада спосібне до робіт населення до Німеччини, в якій тепер працює по фабриках понад 70% чужинців. Та тепер забирає вона вже й діти: Очевидець, що розповідав американському кореспондентові про тих вивезених хлопців і дівчав з України додав, що діти з України розповідають різні історії про те, як їх забирали до Німеччини. Між іншими кажеється, що одного разу в певному місті влада запросила хлопців і дівчав до місцевого театру руху образів на представлення, а підчас вистави театер зістав оточений членами Гестапо, а ті, що були в театрі, заведені на залізничу стацію і залаковані до тагарових вагонів. І так одинились в Німеччині.

ЖІРО НА МІСЦІ ЗАМОРДОВАНОГО ДАРЛЯНА

ЛОНДОН. — Вбитий молодим французом, якого імені ще досі не проголошено, адмірал Жан Дарля, Високий Комісар для Французької Північної Африки, можливо причиниться своєю трагічною смертю до злагоди між французами в Африці й „Вільними Французами“ в Лондоні, що не погоджувались з Дарляном. Можливе це тим більше, що наступником Дарляна став генерал Анрі Гонор Жіро, що то втік був свого часу з німецької неволі і перебував на території незайнятої німцями Франції, звідки втік до Північної Африки. Він тішиться загальною повагою у французьких вояків. За ним є теж і генерал де Голь, командант „Вільних Французів“. Та найважливіше, що в його вибір вважалося частини французької армії. Д. Айзенговер, альянтський начальний командант у Північній Африці. Заступником Жірода став ген. Шарль Ногє, що теж є добрим вибором.

„СПРАВЖНЯ ВІЙНА“ ШОЙНО НАЧАЛАСЬ...

БЕРН (Швайцарія). — Німецьке й японське радіо передавало промову японського міністра війни, генерала Нідекі Тожа, що її він виголосив в японським парламентах. Промова була звернена до цілого японського народу. Її ціль: сказати японцям, що війна буде дуже довга і дуже завзята, та що нема що думати про скору перемогу, бо Обеднані Держави шойно готуються „завдавати проти-удари“ і то „незвичайно великої ваги“. Промова Тожа була така „чорна“, що міністер маринарки Шімеда мусів її злагоджувати ріжними цифрами про японські дотеперішні перемоги. Що ті цифри являються пересядою, можна було відразу припускати. І так воно є.

Страх перед Советами.

Замітне теж, що ген. Тожо не оминув Советів, з якими Японія підписала умову про ненапад. Що японці надіються нападз з боку Советів, видно з того, що Тожо приобіцяв, що японські сили в Манчучо будуть ще більше скріплені. Іде тут наразі про повітряну советську небезпеку, бо советські летуни моглиб з Владивостока завдавати великі удари цілій японській промисловості.

Тяжка боротьба.

Тожо ще заявив, що японцям приходится бороти в „нездорових країнах“, та що навіть годі представити собі в уяві, які величезні труднощі приходять їм поборювати на Алевтських островах. Як „зиск“ подав хіба те, що японці нагнали досі в завоєваних ними краях сирівців на 1,800,000 тон, себто, як каже генерал, на 70% більше, як їх можуть зужити в одному році.

НІМЕЦЬКІ РОБІТНИКИ БАЙДУЖНІ.

СТОКГОЛЬМ. — Німецький робітник, хоч працює тепер аж 60 годин, не видає з своєї праці того, що бувало. А це через брак всякого ентузіазму до дальшої війни. Коли надходять злі вісті з фронту, то ті удари не вважають ударами в німецький нарід, але „в партію“. Робітники теж не скривають свого невдоволення і критикують режим доволі явно, чого досі ніколи не було. Таке дійшло до Швеції з такою джерела, і то робітничого, що годі сумніватись в правду того, що сказано. Далі кажеється, що бракує багато матеріалів і це відбивається відемно на продукції, особливо на оптичних інструментах.

ЕЛІОТ РУЗВЕЛТ ВІДЗНАЧЕНИЙ.

АЛІАНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА В ПІВН. АФРИЦІ. — Генерал Джеймс Г. Дуліта, командант Американської Повітряної Сили в Тунісі, прийняв підполковников Еліотів Рузвелтов, синові през. Рузвельта, Летунський Хрест за Хоробрість. Це за „геройство й незвичайні осяги в часі повітряних боїв“, докрані ним як командантом фотографічної частини Дванадцяті Повітряної Сили.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою тексту, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Початкове число три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На пів року	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
частинною:		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
Число з суботи (з англійською)	\$2.00	One year	\$2.00
На рік	\$1.25	Six months	\$1.25
В Джерсі Сіті і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На пів року	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

Чи Америка Скраю?

Могло би декому здаватися, що боротьба проти ізоляції в інтернаціональних справах вже в Америці покінчилася раз навсе перемогою засади відповідальної участі в світовій політиці. Здаватися одначе так може ще людям, які знають лише одно, а це своє бажання, аби Америка не цуралася участі в світовій політиці, а на існуючі факти дійсного життя не оглядаються. Тимчасом якраз факти життя показують, що стара боротьба між ізоляціонізмом Америки і участю її в світовій політиці ще далі ведеться й хто-зна, як вона покінчиться.

Звернувши увагу на цю боротьбу Вашингтонський кореспондент "Нью Йорк Таймс" Артур Крок у своїй статті про погляди Волеса, віцепрезидента Злучених Держав, на повенний світ. Крок виразно підкреслює, що боротьба за це питання участі Америки в світовій політиці ще не закінчена та що Злучені Держави легко можуть повернутися до того становища, котре вони й зайняли були з такими фатальними наслідками для всесвіту по закінченні першої світової війни. Свідомі цієї непевності Америки в заграничній політиці навіть ті, що тепер Америку в цій політиці представляють, себто вийшовши з Демократичної Партії адміністрація, а доказ цієї свідомості додає Крок у заповіданні урядників адміністрації з кампанії, яку поведи прихильники ізоляції згадки кількох висказів віцепрезидента Волеса про становище Злучених Держав у світовій політиці. Власне ці вислови Волеса жили ізоляціоністи як головного доказу на те, що мовляв теперішня адміністрація хоче пуститися на політику розривання американських маєтностей з ізоляційними планами людського братства.

Ця кампанія заставила віцепрезидента Волеса висловити докладніше своє становище публічною заявою. В цій заяві Волес каже, що при нинішньому розвою науки світ може вже уможливити кожній людині пристойне життя. Щоби цього доклати, треба скомбінувати наукове знання для організації й використання капіталу й кредиту. З цього ще не виходить, каже Волес, що Америка має грати роль Св. Ніколая для решти світу, одначе вона повинна послужити за провідника й керівника світові, а передовсім менше розвиненим країнам. Як провідники в освіті й демократії американці повинні заохочувати й піддержувати інші країни йти нашіми слідами.

Наконець віцепрезидент Волес остерігає американців перед ізоляціонізмом словами: "Якщо ми збудуємо мур довкола нашої країни й лишимо решту світу, най він душить в власному сосі, то ми за кілька років побачимо, що наш маєток став не лише предметом зависти ворогів, але й предметом військової напасти".

Щось Зле Діється в Циганським Царстві

З різних боків приходячі вісти вказують на поважне заложення "воєнної моралі" в Румунії.

Прийшли ці вісти майже рівночасно з вістками про нові домагання Гітлера до румунського уряду виставити для війни в Росії більші кадри війська. Маємо отже з одного боку потребу збільшення армії, а з другого боку заложення "воєнної моралі".

Вияснення цієї похвальної противорічності в тому, що Румунія потерпіла в війні колосальні військові втрати. Ці втрати обійшли румунів з кількох причин. Передовсім, як вони вступали до війни, провідники говорили їм, що війна буде коротка, що вона буде легка, що це буде властиво триумфальний похід румунів і німців. Щоби виробити румунам смак до легкої воєнки, що їх ждала, Гітлер дозволив румунам займати великі простори в південно-західній Україні, зловж Чорного моря. Тимчасом війна взяла зовсім інший зворот: вона не скінчилася скоро, а затяглася до того, що румунські війська нині вже другу зиму зимують на боях, а кінець війни ще не видно. Війна не була спокійним маршем перемоги, а незвичайно важкою й коштовною. До того німці навіть слави посягнули на румунів: вони казали румунам робити коштовні вступні наступи, але остаточні маневри кампанії, за яку згадується в донесеннях, резервували для німецьких військ. Румуни почувалися як той, що коня одлає, коли на нього інший сідає.

Найгірше одначе відбулося на румунських настроях зростає, в них недовіра в остаточну вигру сторони, за яку вони заявили. Правда, і Гітлер і його румунський попісач Антонеску часто говорили румунам про перемогу ідеї тоталітаризму над ідеєю демократії, але румуни добре знали, що вони пішли в війну головно для територіальних загарабів. Знав це й Гітлер, що це найбільше румунам промовляв, і тому він мовчки, немовби згідливо, покинував голову, коли румуни говорили про їх потреби експансії. Він зрештою мусів й направити їх імперіалістичні забаганки на схід, на Росію, властиво на Україну, бо на Румунію перла до заходу Мадяричина. І аби показати фактами, що він по-турає румунським мріям ек-

пансії на схід, Гітлер дозволив румунським військам окупувати південно-західні українські землі зловж побережжя Чорного моря.

І цим гарним фантазіям гірка дійсність завдала важкий удар. Довга війна піднесла в сумнів остаточну вигру держав Осі. Перед людьми, що влізли в війну для територіальних нагарбів, встала як марево можливість, що цих нагарбів не буде. Що буде з Румунією й румунами, які німецькі армії будуть побиті? Що буде, як румунські війська будуть мусити відступити з України, а на порозі Румунії стане російський салдат? Чи потрапить Румунія сама здержати російські армії від румунської території? Досвід з недавнього заняття Буковини давав аж надто ясну відповідь на це питання. Отже хто тоді стане в обороні Румунії? Німеччина, Гітлер, юнкери, які відомі з того, що дбають за свої найближчі шкурні інтереси? Чи до Румунії їм буде, як з ними самими буде важко?

Важко живеться нині румунам, з німцями й Гітлером, хоча й Гітлер і Антонеску люди одного покрою й одної ідеї, і хоча Німеччина й Румунія союзні держави. Якжеж важко буде жити румунам з росіянами або з Аліантами, з котрими їх розділюють ідеологію й з котрими вони найшляхетніше по-протівних сторонах у війні? Як не зазнали вони симпатії ні милосердя від союзників з ними німців і малярів, якого відношення ждати їм від тих, з котрими вони ворогують? Румуни мають на це відповідь: їм ждати від російських військ і їх аліантів такого трактування, яким наділяли вони, румуни, цих людей в Україні й Росії. На що вони румунам видно попіс шкуру мороз ходить. Чи можна дивуватися, що в румунів заломлюється "воєнна мораль"?

Признаки цього заломання проявляються у всіх сферах: у краю й на фронті. У краю проявляється, що говорив народом всі ці фантазії, які йому наговорив Гітлер, чується скомпромітованим. Він шукає тепер виходу з положення, в яке самий себе поставив. Та в краю над урядом стоїть німецький багнет, а німецький салдат поводить за шнурок більшою нахабністю: він думає цим здурити недовольного, та в цей спосіб тільки доливає оливи до огню. Уряд не може зрештою навіть мріяти поки-

нути німців, бо німці це однією обороною для уряду проти його народу: уряд знає, що якби так нарід міг дати вислів своїм почуванням, він прикрасивби своїми провідниками вуличні лампи.

На фронті очевидно заломання представляється хоча куди трагічніше. Румунська армія вже втратила майже всю свою здібність ставити відпир воєнному противникові. Ще кілька ударів і вона може переміститися в кадри "мародерів", які без послуху старшини летять на зломану голову від фронту, грабуючи й мордуючи по дорозі. Команда видимо добре здає собі справу з того положення: вона думає про те, як себе врятувати. Найкращими виявами цієї деморалізації є балачки румунських генералів, що попали в полон. Вони представляють себе жертвами обману. Мовляв, вони тут нічого не винувати: це їх інші підвели на зло. У найгіршому разі, вони зробили помилку, за яку нікого вішати не повинно.

Зо слів зловлених російськими військами генералів виходило би, що вони й всі румунські воїни хотіли би пімститися на румунських фашистах, які їх нібито підвели на гітлерівську авантюру. Та на такі балачки вчорашніх фашистських підлизнів ніяка розумна людина чейже не зловиться: на таку пімсту пішли би фашистські підлизні, якби були напів нормальні. Від цих одначе можна скорше сподіватися, що якби їх пустити на волю, то перша річ, яку вони зробили би, то вивішали би не фашистів, а останніх тих, що колись їх перед гітлерівською авантюрою й перед фашизмом остерігали. А зробили би цю нагірку на антифашистів тому, бо для людей з крученою психологією вічною пригладкою їх нерозуму є не Залізна Гвардія,

а Гітлерівська війна, а ті, що серед загальної капітуляції здорового розуму заховали признаки здорової думки.

На всякий випадок, переходи настрів серед румунських військових і цивільних людей подають нам прецікавий матеріал для дослідів поведінки нерозвинених народів у важкі історичні менти, які переходять їх духові здібності.

Залізна Гвардія, як ми знаємо, не лише є війською між державами Осі й Об'єднаними Державами. Ми знаємо, що війна між Об'єднаними Державами і Оссю є лише початком дійсної війни, що далі триватиме — війни між засадами демократії і засадами фашизму. Ми мусимо передбачати, що коли не стареться якесь чудо, то треба буде зводити ще одну боротьбу, щоб врятувати свободу. Але чудо не сталося минулого року (коли ми надіялись, що ми зможемо встояти осторонь від війни) — тому нема причини надіятися його тепер. В котрімсь часі і місці цього року можна було повзяти крок, котрий був би відвернув такий біг справ. До цього моменту теперішня вій-

на між державами Осі й Об'єднаними Державами. Ми знаємо, що війна між Об'єднаними Державами і Оссю є лише початком дійсної війни, що далі триватиме — війни між засадами демократії і засадами фашизму. Ми мусимо передбачати, що коли не стареться якесь чудо, то треба буде зводити ще одну боротьбу, щоб врятувати свободу. Але чудо не сталося минулого року (коли ми надіялись, що ми зможемо встояти осторонь від війни) — тому нема причини надіятися його тепер. В котрімсь часі і місці цього року можна було повзяти крок, котрий був би відвернув такий біг справ. До цього моменту теперішня вій-

на між державами Осі й Об'єднаними Державами. Ми знаємо, що війна між Об'єднаними Державами і Оссю є лише початком дійсної війни, що далі триватиме — війни між засадами демократії і засадами фашизму. Ми мусимо передбачати, що коли не стареться якесь чудо, то треба буде зводити ще одну боротьбу, щоб врятувати свободу. Але чудо не сталося минулого року (коли ми надіялись, що ми зможемо встояти осторонь від війни) — тому нема причини надіятися його тепер. В котрімсь часі і місці цього року можна було повзяти крок, котрий був би відвернув такий біг справ. До цього моменту теперішня вій-

на між державами Осі й Об'єднаними Державами. Ми знаємо, що війна між Об'єднаними Державами і Оссю є лише початком дійсної війни, що далі триватиме — війни між засадами демократії і засадами фашизму. Ми мусимо передбачати, що коли не стареться якесь чудо, то треба буде зводити ще одну боротьбу, щоб врятувати свободу. Але чудо не сталося минулого року (коли ми надіялись, що ми зможемо встояти осторонь від війни) — тому нема причини надіятися його тепер. В котрімсь часі і місці цього року можна було повзяти крок, котрий був би відвернув такий біг справ. До цього моменту теперішня вій-

на між державами Осі й Об'єднаними Державами. Ми знаємо, що війна між Об'єднаними Державами і Оссю є лише початком дійсної війни, що далі триватиме — війни між засадами демократії і засадами фашизму. Ми мусимо передбачати, що коли не стареться якесь чудо, то треба буде зводити ще одну боротьбу, щоб врятувати свободу. Але чудо не сталося минулого року (коли ми надіялись, що ми зможемо встояти осторонь від війни) — тому нема причини надіятися його тепер. В котрімсь часі і місці цього року можна було повзяти крок, котрий був би відвернув такий біг справ. До цього моменту теперішня вій-

на між державами Осі й Об'єднаними Державами. Ми знаємо, що війна між Об'єднаними Державами і Оссю є лише початком дійсної війни, що далі триватиме — війни між засадами демократії і засадами фашизму. Ми мусимо передбачати, що коли не стареться якесь чудо, то треба буде зводити ще одну боротьбу, щоб врятувати свободу. Але чудо не сталося минулого року (коли ми надіялись, що ми зможемо встояти осторонь від війни) — тому нема причини надіятися його тепер. В котрімсь часі і місці цього року можна було повзяти крок, котрий був би відвернув такий біг справ. До цього моменту теперішня вій-

на між державами Осі й Об'єднаними Державами. Ми знаємо, що війна між Об'єднаними Державами і Оссю є лише початком дійсної війни, що далі триватиме — війни між засадами демократії і засадами фашизму. Ми мусимо передбачати, що коли не стареться якесь чудо, то треба буде зводити ще одну боротьбу, щоб врятувати свободу. Але чудо не сталося минулого року (коли ми надіялись, що ми зможемо встояти осторонь від війни) — тому нема причини надіятися його тепер. В котрімсь часі і місці цього року можна було повзяти крок, котрий був би відвернув такий біг справ. До цього моменту теперішня вій-

на між державами Осі й Об'єднаними Державами. Ми знаємо, що війна між Об'єднаними Державами і Оссю є лише початком дійсної війни, що далі триватиме — війни між засадами демократії і засадами фашизму. Ми мусимо передбачати, що коли не стареться якесь чудо, то треба буде зводити ще одну боротьбу, щоб врятувати свободу. Але чудо не сталося минулого року (коли ми надіялись, що ми зможемо встояти осторонь від війни) — тому нема причини надіятися його тепер. В котрімсь часі і місці цього року можна було повзяти крок, котрий був би відвернув такий біг справ. До цього моменту теперішня вій-

на між державами Осі й Об'єднаними Державами. Ми знаємо, що війна між Об'єднаними Державами і Оссю є лише початком дійсної війни, що далі триватиме — війни між засадами демократії і засадами фашизму. Ми мусимо передбачати, що коли не стареться якесь чудо, то треба буде зводити ще одну боротьбу, щоб врятувати свободу. Але чудо не сталося минулого року (коли ми надіялись, що ми зможемо встояти осторонь від війни) — тому нема причини надіятися його тепер. В котрімсь часі і місці цього року можна було повзяти крок, котрий був би відвернув такий біг справ. До цього моменту теперішня вій-

на між державами Осі й Об'єднаними Державами. Ми знаємо, що війна між Об'єднаними Державами і Оссю є лише початком дійсної війни, що далі триватиме — війни між засадами демократії і засадами фашизму. Ми мусимо передбачати, що коли не стареться якесь чудо, то треба буде зводити ще одну боротьбу, щоб врятувати свободу. Але чудо не сталося минулого року (коли ми надіялись, що ми зможемо встояти осторонь від війни) — тому нема причини надіятися його тепер. В котрімсь часі і місці цього року можна було повзяти крок, котрий був би відвернув такий біг справ. До цього моменту теперішня вій-

СУМНІ ДУМКИ ДУХОВИХ ВЕЛИТНІВ

на дійсно була війною за свободу. Якщо у цей момент знайшовся був настільки великий муж, котрий заявив би, що та війна ведеться за свободу всіх народів, ми не мусили б тепер ставити віч на віч з другою війною, котрої теперішня війна є лише початком. Так як нині є, то залишилась однаква надія, щоби бодай між теперішньою війною і наступною по ній, була якась перепинка. Але годі навіть цього гварантувати".

Сер Норман Енджел, англійський державний муж і письменник, котрий одержав нагороду Нобля за свої пацифістичні праці, в своїй промові говорив, що в нинішні часи треба якнайчастіше повторювати "найбільш втерту, найбільш самозрозумілу, найбільш просту і при тім мучачу із всіх правд, що торкаються теперішньої ситуації", а саме, що лише 10% людського роду може встановити 90% смертельну небезпеку, бо "тих 90% так нещадно поступають, коли ходять про єдність, що зглядно малесенька меншина може по кускові їх знищити. Мала шайка безоглядних людей може побороти 20 націй; бо коли одну з них падає, інші залишаються байдуками. Коли ми не будемо боронити інших націй, і їх права на життя, то після того мусити наступити таке, що ми сами не зможемо оборонити власної нації, нашого права на життя. Коли жодна нація не має своїх одиниць оборонцем, тоді котра небудь меншість, що зробить себе сильнішою від одної нації, може поклати не лише одну ту націю, але й усіх".

Письменниця Зігрід Ундсет, що дотепер нарисала чимало статей і праць, вихваляючи советський диктаторський режим, у своїм докладі говорила: "Потоки крові кричущих до неба про пімсту мільонів змивали попіл спалених книг. Жак гнету в Чехословаччині і Югославії, тортури цивільних в усіх окупованих краях, масakra живів в Європі, давали нам таке враження, начеб жажливі вчинки поповнені супроти духових вартостей, супроти інтегральності науки і свободи творчого духа людини, були меншими злочинами. А всетаки це ті злочини, поповнені проти духових вартостей, проти чеснот науковців і мистців, проти творчого, змислу ума, котрого успіхи належали до цілого людства".

(Докінчення на сторінці 3-ій)

ІВАН ФРАНКО

Основи Суспільності

Повість

18)

От так проводжений, о. Нестор, вийшов за хвіртку церковної огорожі. Випадково, чи ні, досить, що він попав не в ту хвіртку, що вела до двора, а в ту, що виходила на гостиниць, при котрій по обох боках, потоплюючи в густій зелені верб, лип та овочевих садків, розкинулось чимале село Торки. Зараз по другім боці гостиниці, насупроти церковної стояла "плебанія" — новий просторий будинок під гонтами, з двома коминами на даху, а ганком до гостиниці і з квітником перед ганком. Ця плебанія збудована була вже за Крайника, розуміється, коштом громади, котра дуже бідкалася, поносячи тягар конкуренції, та з жалем згадувала о. Нестора, що більш як 30 літ прожив у старій плебанії, крита соломом та попідпираним

Громада думала, що о. Нестор, бачачи неспроможність людей і великі кошти на будову нової плебанії, причинився й від себе чимнебудь до покриття тих коштів. Всі тямали, що коли ще за його урядування будовано нову церкву, він із власної кишені дав 3,000 гульденів на будову, а потім ще 2,000 на малюнки та закуплення ріжних церковних посудів. Та цим разом громада перелічилася, бо о. Нестор не дав нічого. "Дім Божий, то зовсім інша річ", — мовив він до депутатів, котра від громади прийшла була до нього, — "але плебанія!.. Я живу в старій халабуді, а й тепер, як бачите, живу не краще... А хочете новому парохви палату будувати, га, воля ваша. Але я до цього не буду належати. Це може скажете мені для його імені фортепіяни справляти".

Дивна натура людська! Хоча о. Нестор чув добре, що цілком бат звинув ціле його життя, винхнув його з звичайної людської колії, зробив відлюдком, приглушив його духові спосібності, та все таки він не любив, не поважав жонатих

людей і великі кошти на будову нової плебанії, причинився й від себе чимнебудь до покриття тих коштів. Всі тямали, що коли ще за його урядування будовано нову церкву, він із власної кишені дав 3,000 гульденів на будову, а потім ще 2,000 на малюнки та закуплення ріжних церковних посудів. Та цим разом громада перелічилася, бо о. Нестор не дав нічого. "Дім Божий, то зовсім інша річ", — мовив він до депутатів, котра від громади прийшла була до нього, — "але плебанія!.. Я живу в старій халабуді, а й тепер, як бачите, живу не краще... А хочете новому парохви палату будувати, га, воля ваша. Але я до цього не буду належати. Це може скажете мені для його імені фортепіяни справляти".

Дивна натура людська! Хоча о. Нестор чув добре, що цілком бат звинув ціле його життя, винхнув його з звичайної людської колії, зробив відлюдком, приглушив його духові спосібності, та все таки він не любив, не поважав жонатих

людей і великі кошти на будову нової плебанії, причинився й від себе чимнебудь до покриття тих коштів. Всі тямали, що коли ще за його урядування будовано нову церкву, він із власної кишені дав 3,000 гульденів на будову, а потім ще 2,000 на малюнки та закуплення ріжних церковних посудів. Та цим разом громада перелічилася, бо о. Нестор не дав нічого. "Дім Божий, то зовсім інша річ", — мовив він до депутатів, котра від громади прийшла була до нього, — "але плебанія!.. Я живу в старій халабуді, а й тепер, як бачите, живу не краще... А хочете новому парохви палату будувати, га, воля ваша. Але я до цього не буду належати. Це може скажете мені для його імені фортепіяни справляти".

людей і великі кошти на будову нової плебанії, причинився й від себе чимнебудь до покриття тих коштів. Всі тямали, що коли ще за його урядування будовано нову церкву, він із власної кишені дав 3,000 гульденів на будову, а потім ще 2,000 на малюнки та закуплення ріжних церковних посудів. Та цим разом громада перелічилася, бо о. Нестор не дав нічого. "Дім Божий, то зовсім інша річ", — мовив він до депутатів, котра від громади прийшла була до нього, — "але плебанія!.. Я живу в старій халабуді, а й тепер, як бачите, живу не краще... А хочете новому парохви палату будувати, га, воля ваша. Але я до цього не буду належати. Це може скажете мені для його імені фортепіяни справляти".

людей і великі кошти на будову нової плебанії, причинився й від себе чимнебудь до покриття тих коштів. Всі тямали, що коли ще за його урядування будовано нову церкву, він із власної кишені дав 3,000 гульденів на будову, а потім ще 2,000 на малюнки та закуплення ріжних церковних посудів. Та цим разом громада перелічилася, бо о. Нестор не дав нічого. "Дім Божий, то зовсім інша річ", — мовив він до депутатів, котра від громади прийшла була до нього, — "але плебанія!.. Я живу в старій халабуді, а й тепер, як бачите, живу не краще... А хочете новому парохви палату будувати, га, воля ваша. Але я до цього не буду належати. Це може скажете мені для його імені фортепіяни справляти".

людей і великі кошти на будову нової плебанії, причинився й від себе чимнебудь до покриття тих коштів. Всі тямали, що коли ще за його урядування будовано нову церкву, він із власної кишені дав 3,000 гульденів на будову, а потім ще 2,000 на малюнки та закуплення ріжних церковних посудів. Та цим разом громада перелічилася, бо о. Нестор не дав нічого. "Дім Божий, то зовсім інша річ", — мовив він до депутатів, котра від громади прийшла була до нього, — "але плебанія!.. Я живу в старій халабуді, а й тепер, як бачите, живу не краще... А хочете новому парохви палату будувати, га, воля ваша. Але я до цього не буду належати. Це може скажете мені для його імені фортепіяни справляти".

людей і великі кошти на будову нової плебанії, причинився й від себе чимнебудь до покриття тих коштів. Всі тямали, що коли ще за його урядування будовано нову церкву, він із власної кишені дав 3,000 гульденів на будову, а потім ще 2,000 на малюнки та закуплення ріжних церковних посудів. Та цим разом громада перелічилася, бо о. Нестор не дав нічого. "Дім Божий, то зовсім інша річ", — мовив він до депутатів, котра від громади прийшла була до нього, — "але плебанія!.. Я живу в старій халабуді, а й тепер, як бачите, живу не краще... А хочете новому парохви палату будувати, га, воля ваша. Але я до цього не буду належати. Це може скажете мені для його імені фортепіяни справляти".

людей і великі кошти на будову нової плебанії, причинився й від себе чимнебудь до покриття тих коштів. Всі тямали, що коли ще за його урядування будовано нову церкву, він із власної кишені дав 3,000 гульденів на будову, а потім ще 2,000 на малюнки та закуплення ріжних церковних посудів. Та цим разом громада перелічилася, бо о. Нестор не дав нічого. "Дім Божий, то зовсім інша річ", — мовив він до депутатів, котра від громади прийшла була до нього, — "але плебанія!.. Я живу в старій халабуді, а й тепер, як бачите, живу не краще... А хочете новому парохви палату будувати, га, воля ваша. Але я до цього не буду належати. Це може скажете мені для його імені фортепіяни справляти".

Аж коли минули плебанію, й о. Нестор зовсім успокоївся, Деменюк порівнявся з ним зовсім і, цілкуючи його в руку, сказав неспіло:

— Яб отця духовного щось просив.

— Ви, Гнате? — здивувався о. Нестор. — А що таке?

— Та я не знаю... Може то єгомостеві не в лад буде...

— А, Боже мій! Гнате! Говоріть бо попросту!

— Та знаєте єгомостеві... Моя Маланка... ота, що в ковалів служила...

— То ніби ваша дочка?

— Та так, так, дочка! Одначка моя. Господи, тільки й усієї моєї рідні.

— Ну, і шож із нею?

— Та недобре, прошу єгомостеві. Дуже недобре.

— Захорувала?

— Е, ні, борони Боже! Хоч, правду кажучи, якби захорувала, то може мені не булоб вільки-гризоти.

— Ну, а шож? Пустилася на злу дорогу?

— Свят, свят, свят! А що то єгомостеві говорять! — аж зупинився з переляку Деменюк. — Хіба я на те свою дитину

годував, і в страсі Божім виховавав, щоб вона на злу дорогу пішла? Аджеж єгомостеві знають її!

— А, знаю, знаю! Чесна дівчина, шира, роботяща...

— Е, що тото. Я її батько! Не хочу хвалитися, бо то не моя заслуга, а Божя ласка. Але скажу по правді: то золото, не дівчина. Послушна, працюю, порядком любить, мене старого шанує, для господаря як рідна дитина... Ні, на свою Маланку я ніколи не пожадуюся.

— Ну, так якж вам із нею гризота, Гнате?

— Така, прошу єгомостеві, гризота, що цур їй та пек! Але почекайте, ще одно маю вам про неї сказати, нібито про мою Маланку... Знаєте, єгомостеві, що крім доброго серця і здорових, роботящих рук дав їй Господь і красоту. Не знаю, чи на щастя, чи на горе. Бо в бідному стані красота для дівчини рідко коли добро. Та чень то Господь милосердний якось оберне. Бачите, сподобав собі її ковалів сні, того таки ковалів, що в нього вона на службі. (Далі буде).

Мілітарна Сила Злучених Держав

ВАШИНГТОН, ОНА. — Колюмніст американської газети „Нью Йорк Пост“, Семюел Грефтон, пише, що „в той час, як певне число балакунів говорило нам, які то ми розсіяні пездари, наша мілітарна сила непомітно виросла на одну з найбільших на світі“. Мало того. В той самий час, як деякі люди в Америці вважали за відповідне критикувати уряд за несправність, пише Грефтон, „ми всіспіли налагодити продукцію воєнного знаряддя так, що вже виробляємо його більше ніж всі держави Осі“. Ба не тільки те, але при кінці наступного року ми будемо вже виробляти більше воєнного знаряддя ніж його виробляють усі інші держави на світі.

Завваги Грефтона є слушні і цікаві, бо вони „підтверджують факт, що при кінці 1942 року ми виробляємо в чотирі більше пальної зброї ніж її продукувало в Америці в листопаді 1941 року. Воєнні потреби причинились до того, що відкрито нові джерела сировини й інших матеріалів, яких потребує модерна індустрія для виробу воєнного знаряддя. Уже маємо нові запаси марганцю, хромів, магнєзії і бокситу, з якого виробляють алюмініум. Недостачу алюмініума вже вирішено, а тепер вирішується справа виробу синтетичної гуми. Виріб машинерії до продукції воєнного знаряддя вже пішов вперед до того ступня, що між 1939 а 1943 роком її вироблено в Америці двадцять разів більше як колись передтим.

Семюел Грефтон слушно зауважує, що за останніх парулів Америка змінилася до непізнання. Про 1939 рік вже можна так саме говорити, як про Плімот Рак, бо він вже належить до історії. За останні два роки американська індустрія зробила такий самий поступ, на який в нормальні часи забрало б двадцять літ. Це факт. Ми зробили такий поступ, що вже крім найбільш пекучих власних справ приготуємо пляни харчування

світа. Ми, такби мовити, досягнули неможливого і повинні бути горді з цього.

В незвичайно великому розвою американської економіки криється велика сила Америки. Це повинен мати на увазі кожний громадянин, який нарікає, що уряд приймає до праці велике число урядовців. Будьте в тому певні, що якби їх не було треба, то уряд їм задушно не платив би. Коли беремося про такі речі говорити, то треба мати на увазі факт, що теперішня війна є багато більша від попередньої. А раз вона є більша, то очевидна річ, що до неї треба й більшого воєнного апарату. Знов хто критикує правительств за великі воєнні видатки, повинен мати на увазі те, що завдяки цим видаткам — розвинувся американський промисл. А це також дуже значить. Ми показали свою здібність творити багатство. Як скінчиться війна, то всі уліпшяться в індустрії, які зроблено в часі війни, будуть використані для збільшення продукції річей для цивільного вжитку. А це є дуже важке в загальнім розвою краєвого господарства. Війна переконала Америку, що вона може багато більше продукувати ніж наліці це було дотепер. По війні американські фабрики мусять бути в русі не тільки тому, що дають працю нашим робітникам, але й тому, що буде великий попит на товари для цивільного вжитку. І то не лиш в Америці, але й закордоном, бо нині світ страшно знищений і ріжні краї після війни потребуватимуть наших товарів. Кольосальний розвій американської індустрії в останніх літах дає запаруку, що ми будемо всіляко допомогти своїй відбудові й причинились до того, щоб він був кращий і ліпший.

Коли йде мова про розвій промислу, то варто зазначити, що одною з трагедій нашого суспільства є та, що воно потрапить розвинути свою індустрію до повноти тільки під напором війни. Подумайте, який то приємно було бачити її в такому стані як тепер, в мирні часи. Якби так було, то певно ніхтоб не нарікав на недостатки. Війна пере-

конала нас, що ми є багатші ніж ми припускали. І як вона скінчиться, то люди зроблять з цього відповідні заключення. Уліпшення методів фабричного виробництва, відкриття нових джерел сировини, розвій нового промислу, збільшення виробу споживчих артикулів й уліпшення операційної техніки воєнними лікарями — все те є здобутки, які нам принесла війна. Розуміється, що краще було, якби ми все те здобули в мирні, нормальні часи, але як сталося так, що ці здобутки нам накинено війною, то не треба їх пускати з очей і в мирний час. І є підстави думати, що так буде. Публічна опінія в Америці не допустить до того, щоб вище згадані досягнення пішли намарно. Наша здібність продукувати повинна йти впарі з умінням вироблені речі уживати. Життя по війні мусить бути повніше і багатше. Війна показала, що ми маємо на це всі дані. І так, як сьогодні американська промисловість є основою найбільшої мілітарної сили, так після війни вона повинна бути основою найбільшого добробуту.

Семюел Грефтон є тої думки, що так буде, „не може бути такого плану відбудови світа, якого ми не були б всіляк виконати. А раз ми потрапимо приводити світ до порядку, то перед кожним з нас стоїть краща будучність“. — ОНА.

ЗАСУДИ СМЕРТІ НІМЕЦЬКИХ СУДІВ В УКРАЇНІ.

На українських землях під німецькою окупацією є сльїний сильний проти-німецький рух. Це видно хочби по тім, що на західно-українських землях німецькі надзвичайні суди масово засуджують людей за саботаж, добачуючи його не тільки в посіданню зброї, але в пожарах, що дуже часто вибухають, як теж в вбиванню людей. „Господарським саботажом“, що відноситься до здачі німцям збіжжя та інших земельних плодів. Ті німецькі суди мають особливу „ревню“ працювати в таких містах як Луцьк, Дубно, Крем'янець, Ковель, себто на Волині й Поділлі. Польська пропаганда, подаючи згадку про „терор на східних землях Польщі“, представляє справу так, що це засуджують на смерть „поляків“. А правда така, що між тими засудженими жертвами німецького терору можуть бути теж і поляки, яких там дуже мало, а більшість становлять — українці.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ САМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЕТКУ ЦЕГО ОРГАНІЗАЦІ.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОСТОН, МАСС.

Посвячення „Сервис Флегс“ і пропам'ятної таблиці.

Наша бостонська громада не залишається позаду громадської праці, що скерована в напрямку помочи Америці в її воєнних зусиллях. Тому кілька тижнів наш 238 відділ У. Н. Союзу одержав нагороду від департаменту фінансів, за те, що поверну 90% членів того відділу культу державні бонди. Та наш відділ на тім не заперестав своєї праці. Він незадовго осягне сто відсотків й постійно буде закуповувати бонди, бо війна триває далі і кінця їй не видно.

В подібний спосіб працює ціла наша бостонська громада. Дня 6. грудня ц. р. вона завершила посвячення „Сервис Флегс“ і пропам'ятної таблиці з іменами наших синів, що служать в ріжних родах американської зброї. Перед четвертою годиною того дня місцеві українці почали масово сходиться до укр. прав. церкви і скоро заповнили її по береги. Почалась відправа над посвяченням прапорів та молебін за здоров'я нашого президента, за цілий уряд Америки, та за воїнів, що на ріжних фронтах обороняють Америку перед ворогами.

Посередині церкви станули представники війська, стейту і Американського Леґіону. З прапорами виступили два леґіонери, котрі держали прапори — американський і український. Двох наших хлопців, що служать при флоті, Михайло Оверко і Володимир Ярош, держали прапори служби. За ними стояли двічата в гарних українських строях, а далі мамі, як куми при посвяченні.

Богослуження розпочав наш парох о. В. Касків молитвою „Царю Небесний“, й описав довершив посвячення прапорів. В церкві були представники бостонської преси, що зняли фотографічні знімки, котрі були другого дня поміщені в часописі. При посвяченні парох переведено збірку, котра принесла біля сто доларів. Ці гроші будуть розділені по части на Армію над Неві Реліф та на ЮСО. По довершенні посвячення прапорів всі українські й американські гості зійшлися до галі, щоб почути святкових промов. На естраді засіли представники армії і флоту, Американського Леґіону, стейтової гвардії і гості.

Свято відкрив о. В. Касків і попросив всіх, щоб повстали і віддали честь прапорам, та відспівали „Май контри“. Під час того капітан армії, Фрост, представник армії і флоту, відкрив пропам'ятну таблицю, що була вложена в гарні рямці і посередині мала назвища хлопців, що служать в збройних силах дядька Сема. Далі о. Касків покликав молодого гом. Ярослава Довганчука до слова, котрий виголосив привітне слово і до дальшого переведення свята — покликав гом. Н. Давискибу, який згадав про працю місцевої української бостонської громади і підніс посвяту матерей, котрі виховують своїх синів й опис-

ля віддають їх на службу народи. По тім він покликав до слова капітана Фроста, котрий висказав признання українській бостонській громаді за її роботу і говорив, що він є захоплений тою роботою. Зокрема в очі впадала йому красота українських звичаїв, співів і костюмів, котрі він бачив і чув підчас богослуження. Далі він розказав про американські збройні сили і про те життя, котре нині переживає в боєвих лініях чи в касарнях американський воїн. Американські воїни, говорив він, є найкраще одягнені, найкраще кормлені і найкраще плачені на цілм світі.

Другим бесідником був С. Макон Ковлес, представник організації „Вай Ем Сі Ей“. Він казав, що вже передтим мав нагоду стрічатись з представниками українських організацій. Деякі українські організації, як ось укр. прав. церква, не раз складала свої жертви на роботу його організації. Тому він радо скористав тепер з запрошення, щоб з українцями ближче заізнатись. Він висказував радість, що українці в так гарний спосіб працюють для спільного добра Америки.

Описав говорив п. Я. Макогін, який згадав про нашу герейську націю, з котрої ми вийшли, а котра від соток літ бореться за демократію.

В дальшій бігу наступило декорування матерей, котрих сини служать при війську. Оце Касків покликав матерей, а капітан Фрост і лютенант українського походження, В. Каспезак, їх декорували. Накінці Н. Давискиба подякував усім за участь в тім святі і американським національним гимном закінчено формальну частину свята.

Описав наступило прийняття для всіх гостей. Наші жінки зготовили гарну перекуску. Трудилися при тім пані: А. Бербелецька, М. Берестецька, Ф. Бойко, М. Давискиба, М. Мороз, М. Зварич, М. Івашко, Аніа Пашак. Американські і свої гості при столі розвели дружельні балачки і розказували собі взаємно про ріжні події. Свято закінчилось повним успіхом і всі розійшлись вдоволені домі. Дяка за це належить всім комітетовим і всім тим, що трудом чи жертвою причинились до нього.

Н. Давискиба.

ONE BUCK...

One Buck out of Every Ten you earn should be going into U.S. War Bonds & Stamps!

U. S. Treasury Department

В ТРИДЦЯТУ РІЧНИЦЮ „КАМІННОЇ ДУШІ“

Гнат Хоткевич, письменник та музик, мало відомий українському громадянству в Америці. А прецінь це людина великої творчої сили, великого почуття. Проте чомусь лишався нашої уваги. Як українська література втратила Франка і Лесю Українку, то збудований ними літературний човен опинився на бурливому морі. З того бурливого моря винис чужою Василь Стефаник, поет селянської неволі. Хто читав його твори, той не сльозами, а кровю обілявся. Знову „Камінна Душа“ Хоткевича ще далі розкрила неописане ще горе Гуцульщини.

Хоткевич пішов слідами Стефаника. Він бачив по селах ті малі діти, що мерзнуть у солом'яних хатах; бачив, як їхні батьки збирають панську кукуру; бачив тих, що бігають коло худоби з пораненими ногами, які роса розідає; бачив і тих, що виростають у яслах, під столом, або під лавою... Бачить і ту жінку, що йдучи на роботу бере на плечі кошик з хворою дитиною і свічку за пазухом, щоб її дитина без святого світла не померла.

Ось так у цій „Камінній Душі“ Хоткевича життя і чути-ва душа поетичного народи розплітаються в яскравий образ, на якому розгортається трагедія цілого гуцульського племені. А над тим усім вітає дух протесту, навіяний крилами легендарного Довбуша. Протест гарячий і запеклий. Бо кому ж можуть жалітись ось ті обдерті, біді, темні, щирі люди, що попали в руки хижаків? Одна є тільки дорога — в гори, в опришки! Та як хотіли вони всі спокійно працювати. Але події тягнуть куди інде. Трагедія кінчиться на шибениці саме тоді, коли в останній мент опришок просить подати йому його любу фляоару, якої звуки напоєні таким чуттям первісних Карпат, що чарують усіх і доводять їх до сліз. Ось таке діялось там століттями...

Осталися тільки „Камінна Душа“... Там, де колись було кам'яне море, сумує тепер Че-

ремош. Розбурхані хвилі ходили гремлючи до небес, а потім нараз застигли...

Гнат Хоткевич щиро наділений природою, не тільки як письменник, але й як талановитий композитор. Найкращі його музичні твори це: „Васнянка“, „Вівер мemento“, „Вєсна прийшла“ та інші. Як бандурист одержав першу нагороду на констєтє бандуристів у Харкові 1926; як перекадач, лектор та критик, одна з перших сил в Україні. Як український громадянин він не зупинився, ніколи перед чужими, сильними, українському народови ворожими авторитетами. Не корився окупантам на нашій не своїй землі...

Подано цей маленький начерк про особу Гната Хоткевича та його творчість. Інших відомостей годі подати тому, що він від часу процесу проти СВУ (Спілка Визволення України), 1929 року під Соведами, пропав десь без сліду.

Ю. Г.

КОЖНИЙ СВОДІМОМ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЦЕ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТІ В ЧИТАННІ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Річний збір Тов. Запорозька Сім. від 234. відбудеться в суботу, 2. січня 1943, в год. 7:30 вечір, в залі У. Н. Союзу, 214-216 Фултон ул. Просимо всіх членів, як місцевих так і позаміських, прийти на ці збори на означений час, бо маємо дуже важні справи до постановлення. Урядники здадуть звіт за свої діяльності за 1942 рік, а також буде вибір нових урядників на 1943 рік. Член, що не приїде на річні збори без важної причини, буде марнотратом згідно з ухвалою Товариства і статуту У. Н. Союзу. — За уряд: П. Сташко, прелєс.; І. Плат, кас.; С. Могіла, секр.

ВІПАНИ, Н. ДЖ. — Тов. ім. Івана Франка, від 172. повідомляє членів, що річні збори відбудуться 3. січня в У. Н. Союзу. Просимо всіх членів прийти на 2. годину пополудні. На зборах буде вибір нового уряду на рік 1943. Член, що не приїде на збори, палідає карі 50 ц., а урядник 1 дол. — За уряд: М. Мороз, секр.

Сумні Думки Духових Велитнів

(Докінчене зо сторони 2-гої)

людства, — це роздавлення отих переконань в німецьких народі, котрого треба було довершити, щобі могли розпутати повну течію дикой жорстокості й неймовірного варварства, де лише наступив чобіт німецького воїна“. Професор Гарольд Юрей, що має нагороду Нобля за своє осягн в хемічних науках, закликав до повоєнної мирної співпраці з Росією. Він говорив: „Мені видається, що коли держави Осі будуть цілком розбиті, й загороджений буде їм шлях до наступної війни, черговим дуже можливим джерелом конфлікту може стати непорозуміння з Росією. Коли тепер цій справі не присвятяться належної застанови, та коли вже нині не довіря, що існує в деяких колах, не буде розвіяне, чергове покоління може знайти себе по середині третей світової війни. Є три можливості, говорив проф. Юрей, як запобігти черговій війні. Одна — це створення сильної Німеччини як буфornoї держави; друга можливість — „по закінченні цієї війни ми можемо миттю заатакувати Росію і запровадити планетарний „Пакс Американа“ (планетарний американський мир). Буферова держава не матиме значіння в здержанні другої війни. Зновуж цілком певно народи бри-

тійського союзу і Злучених Держав Америки відкинуть думку нападу на Росію. Тому третою можливістю є якась мирна співпраця в поліцаованні світу“.

Томас Ман передав такі думки: „Ми не можемо сумніватись, що Америка дасть відчуті всю свою силу в покладенні миру, котрий вже наперед можна назвати Миром Вашингтону. Той мир буде не лише передешкою поміж двома катастрофами, але він створить тривалу охорону народом світу в їх праці й радощах життя і загварантує тривалу свободу від страху і браків. Я не боюся ствердити отверто, що американізація світу, в певнім моральнім розумінні, булаб благодаттю для світу. Бо моральне змішання і анархія, в котрих теперішні наші нещастя коріняться, можуть бути виликувані лише чистими і духово здоровими засадами, як теж моральним кодексом поступовання, на котрім колись поставили Америку її батьки-основоположники“.

Проф. Леві сказав: „Я не можу думати про ніщо краще, про ніщо більш пожадане в теперішній час, як про поширення американського духа, гварантуючого свободу і щастя, протягаючогося як святе писмо по цілм світі“.

НАЦІСТИ ВІДІЙШЛИ, РОСІЯНИ ПРИЙШЛИ. — Мешканці одного з російських сіл, визволених зпід німецької окупації. Їх хати були знищені, і вони живуть у колишніх боєвих ровах німецьких воїнів. Як бачимо, люди пробують серед таких умов вести домашнє господарство.

У ЦІ ЧАСИ, КОЛИ ЗАХІДНІ ДЕМОКРАТІ

в боротьбі проти тоталітарних диктаторів шукають способів мирної співпраці народів і держав, одною з книжок справді на часі є книжка про Україну, Т миколо

А сучасне:

„ІСТОРІЯ УКРАЇНИ“

проф. МИХ. ГРУШЕВСЬКОГО в англійському переводі:

A HISTORY OF UKRAINE

By MICHAEL HRUSHEVSKY

СТОРІН 629 4 КАРТИ (мапи) PRICE \$4.00

Для замовлення виріжте нижчий купон і зашліть зо замовленням.

ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ“, Р. О. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Посилаю осьтут _____ доларів моні-ордером (чеком) і прошу

вислати мені _____ примірників Історії України проф. Михайла

Грушевського в англійським перекладі.

Ім'я _____

Адреса _____

Micro _____

Сейф _____

Жіноча Сторінка

Хочуть Інших Свят

Коли два чи три роки тому на сторінках Свободи заохочували наші родини святкувати Різдво, приміюючи декотрі старокраєві звичаї — навіть мої приятелі не ділили на сто відсотків мого ентузіазму для цієї справи. „Не забувай“ — казали — „що тут Різдво зістандаризоване: торгівля та виробництво створили вже взір на це, як його святкувати і тому нема прямо потреби на якісь індивідуальні відхилення. Ялинка — якщо діти у хаті, німні дарунків, щоб уживати торгівлю, врешті — святочний індик, щоб і фармер-мов при чому заробити. Святочні звичаї, а це до цього привезені із моря, легко можуть стрінутися з намішкою, а то й з закидом „цивілізаційної відсталості“.

„Мусиш тамити“ — казали — „про одну річ: нехиті американці до кожної святочної справи, яка не є індиго, со-лодкою картоплею чи паєм. А вже якісь хатні прикраси, інші, як і готові з „даймового штору“ — цеж у очах туш-ної господині просте засмічування хати. Вона з бідою стерпить свіжу ялинку у кімнаті, по якій треба змітати шпильки. По душі воліла б заступити її штучною, що не сиплется і має фабричну гарантію“.

Я пригадала собі ці завваги, коли у передсвяткових тижнях цього року перечитувала американські жіночі ма-газини. Бо саме що цілком протинного пробивалося там майже на кожній сторінці, на якій обговорювало святочні приготування та Різдво. Потреба надати інший характер святкам — була провідною думкою кожного писання на цю тему. Зробити їх днем, що його люди вживали на нагоду для гуманних відрухів та духового контакту зі собою, а не на саму лиш винищу дарунків та святочну їду. Що більше: я поділяла виразні сліди цього, що й американці відчували недостачу святочних традицій, які у цей день лучили їх усіх зі собою сильніше і привязували триваліше до рідної хати та людей, близьких по крові чи почуваннях.

Коли званим, що такі на-магання виходять від оди-ниць, які зробили собі про-фесію з цього, щоб давати вказівки, як вдержати аме-риканський дім на вершках гід-ности та поступу, та що їх ра-ди знаходять відгомін у сотках тисяч американських родин — мусимо сподіватися, що така їхня діяльність дійсно запи-шется тут змінами у змісті та вигляді Різдва. І серед таких змін найдеється теж зрозумін-ня і для наших традицій.

У магазині „American Home“, одному з широко читаних та впливових, пише авторка та-ке: Складаючи собі порядок різдвяних страв — нехай го-сподиня вишукає щось ново-го небуденного. Може нахо-дитися у неї якісь кухонні приписи по мамі чи бабуні — може найде якусь страву, яка довший час вдержується у ро-дині, як найбільш люблена. Колиб таких страв могла най-ти більше, щоб кожне було з з них зложити ціле меню, це булаб найідеальніша розвязка різдвяного обіду. Не варім цих страв більше у році — каже авторка. Захаваймо їх на цей лиш день, щоб зроби-ти у нашій хаті Різдво пам'ят-ним та характеристичним між усіми родинними торжества-ми.

Намір, що криється за цими радами авторки, ясний: створити серед родини святочну традицію у цьому, що — ніде правди діти — все знаходиться у програмі кожного святку-вання: у їді. Традицію, щоб стала джерелом святочного настрою у крузі найближчих людей та пристала до них як родина власність.

На іншому місці я поділяла характеристичну святочну ра-ду для родин, де нема дітей — цього найбільш живого складника різдвяних святку-вань. Цікава вона своїм незви-чайно гуманним підходом до істоти святкування — таким який до цього часу було подобиати хіба у бюджетних церковних чи харитативних

установ, а не в модерному жі-ночому видавничстві. „Ідіть до найближчого сиротинця та візьміть одну, чи кількох ді-тей до себе на цілі свята. Дай-те їм усе, що дали своїм ді-тям на цей час. Ялинку, да-рунки, їду, а найважливіше — родинне тепло, якого вони не знають. Для них будуть це не-забутні свята. А ви не пожа-лієте цього, що зробили“.

Цьогорічні свята не будуть мати й половини цього мате-ріального блиску, що минулих літ. А проте — як дуже усі відчувують потребу їх свят-кувати! Зібрати близьких біля себе та забути на мить про воєнні страхотки. Створити на-стрій, що вливає б надію на краще майбутнє та віру у від-вічні правди, незнищені цін-ности. Люди бачуть, що це, що його вважали підставою та змістом життя — мате-ріальні добра та багатства — не має тривкої стійкості: і дається нищити війною на о-чак і без сліду. Тому глядять за духовним кормом усюди, де лиш можливо.

Клявдія Олесницька.

Старші Жінки в Воєнній Зусиллі

Розслідна дивізія Ради Кра-євої Промислової Конферен-ції подала до публічного ві-дома свій рапорт, у котрім по-рушує питання участі „стар-ших жінок“ у воєнних проми-слах.

Згадана дивізія попала на питання впливу старших жі-нок у промислах, коли їй до-несено, що багато підпри-ємств уважає це доброю фаб-ричною „політикою“ набири-ти старших жінок, аби вони працювали з молодшими жі-нками. Розпитувані за причину такої поведінки фабриканти заявили, що такі старші жінки мають корисний вплив на мо-лоді жінки, що працюють по фабриках воєнного промислу: мовляв, вони мають на них у-сталюючий, зрівноважуючий вплив.

Рапорт каже про жінку у старшому віці: „Роботодавці наховають, що такі жінки по-казуються найздібнішими й найбільше сталими робітниця-ми на роботах, на які давніше вживано мужики“.

Рапорт каже, що не дивля-чися на те, що в воєнних про-мислах працює тепер понад півчверть мільона жінок, жін-ки всеще не побиваються за роботи, в яких вимагається фізичної праці.

Розсліди показали теж, що деякі жінки не охочі прийма-ти роботи в воєнних промис-лах, бо думають, що в цей спосіб вони звільнять своїх чоловіків від покликання до військової служби.

Неоднораз може видаватися найзамітнішим відкриттям роз-саїду згаданого вгорт організації та частина рапорту, в ко-трій автори показують, що жінки на воєнних роботах більше цікавляться справами заряду підприємства, ніж пи-танням осліплюючого уніфор-му чи якогонебудь іншого жі-ночого одягу.

Рапорт поясняє цей факт у наступний спосіб: „Як жінка бажає собі блескити одніям, то вона певно не хоче цього підчас годин своєї праці. Вона не хоче виставляти себе на сміх або принаймні звертати на себе загальну увагу. Тому, вона не любить, як для її од-ягу в фабриці нема спеці-альних „локерів“ (скриток), бо це заставляє її ходити в у-ніформі або в робітничому од-ягу з праці додому і з дому до праці“.

Розсліди показали теж, що більші ростом жінки не люб-лять носити уніформів ще й тоді, як такі уніформи підчер-кують їх висоту або вагу.

Назавал кажучи, рапорт ви-казує, що жінки поведуться у новій ситуації наскрізь інтели-

ЛЕТУНКИ. — Наліво пані Катерина Гікі, що вже долі-літала 2,300 годин, перша жінка на Західній Побе-режжю, що стала інструкторкою літання в кадetskій школі. Світлина знята була в Онтаріо, Каліфорнія, де вона повчає кадета Ашлі Гаморі з Нью Йорку.

гентно та що не одна думка про їх нерозумне традиційне наставлення до деяких справ це чистий мужеський забобон.

ЖІНКИ! ШАДІТЬ КОНСЕРВИ!

В 1943 році уряд забере ще більше консерв, ніж це було в біжучому році. Очевидно, для збільшених воєнних потреб. Ось це повинні мати на увазі жінки - господині, дораджує Марджорі Г. Блэк, подаючи заарзом таку пораду: „Не от-вирай консервної пушки, коли можеш дістати цей продукт на ринку в сирім виді“. Прий-де час, коли на ринку ма-тиметься час забракнути цього продукту, тоді треба братись за консерви.

WOMEN'S AUXILIARY CORPS (WAACS).

У цій жіночій організації маємо тепер 15,000 жінок в у-ніформах, а з кінцем 1943 ро-ку буде їх до 150,000.

ЖІНКИ В ПРОМИСЛІ І ІН-ШИХ РОБОТАХ.

В робучій силі Злучених Держав маємо тепер коло 18,000,000 жінок. В тому не є зараховані ті жінки, що є у військовій службі.

FOR VICTORY BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЬО-ЙОРК, Н. Й. — Річні збори Бр. св. Андрея Первозванного, від-буться в суботу, 2. січня 1943 р., в галі під ч. 406 Е. 67. у. л., в годині 8. ввечір. Просимо всіх членів прийти на ці збори якнайчислен-ніше. Буде вибір нового уряду на рік 1943 та інші дуже важкі справи до пологоження. — За уряд: К. Ве-рескя, предс.; Я. Чомель, кас.; Л. Фединак, фін. секр.; П. Зитик, рек. секр.

МЕЙФІЛД, ПА. — Бр. св. Василя,

від. 185, повідомляє всіх своїх членів і членіць, що річні збори від-буться 3. січня 1943. Просимо всіх членів прийти, бо буде справоздання уряду за цілий рік і вибір нового уряду на рік 1943. — Василь Нако-нечний, предс.; Микита Кішера, кас.; Анатоль Романюк, секр.

НЬО-ЙОРК, Н. Й. — Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 117, від-буться в суботу, 2. січня 1943 р., в годині 8. ввечір, в парохіальній га-лі, 217-19 Іст 6. вул. Коли буде замк-нено 6-та вул., то просимо прийти на 7-му вул. Просимо всіх своїх місцевих і позамісцевих членів і членіць прийти на річні збори, бо буде вибір уряду і контр. комісії за 1942 рік і вибір нового уряду на 1943 рік. Просимо, щоб кожний член і членіця старалася привести з собою на збори нового кандидата до У. Н. Союзу і Товариства. Член, що не явиться на річні збори, заплатити кару 50 ц. а урядник 1 дол. — Р. Деревняк, предс.; П. Свачій, рек. секр.; С. Лотоцький, кас.; Гр. Сте-фанішин, фін. секр.

ШАКАТО, ІЛЛ. — Річні збори Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 301, від-буться в неділю, 3. січня 1943, в год. 1. пополудні, в парохіальній га-лі, 1944 В. Ірі вул. Просимо всіх членів явитися на збори, бо контр. комісія дасть фінансовий звіт за ці-лий рік і буде вибір нового уряду на 1943 рік та інші дуже важкі спра-ви. Тож кожний член повинен хоч раз на рік прийти на річні збори. Довгучі і успішні члени хай прийдуть на збори і віривають свій довг. — За уряд: А. Семчук, предс.; К. Гавришчин, кас.; М. Чорний, секр.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недуги чолові-ків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіз крові для подружого сві-доцтва.
● Геморойди й желізи лікується без операції.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.
GRamercy 7-7897
Офісні години: 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслуговує.
X & Флюорокоп. — Екзамінація \$2.00

ДАРМ

вишлемо кожному зраз-ок (SAMPLE) Карпат-ського Чая з найліп-шого гірського злілля, на недома-нний жоулка, печники і нирок. Велика пачка коштує 50¢.
● ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ, природне средство припорувають тим, що терплять на впретій кашель, біля горла і задку. Пачка коштує 50¢.
● ЗІЛЛЯ НА БОЛЮЧІ НОГИ. Дуже помічне. Як його уживати, надруковано на бісці. Велика пач-ка 50¢.
● МІШАНІ КОРІННЯ, на не-стравність, брак апетиту, корчі. Добре також на замах до горілки. Пачка 50¢.
Хто купить 4 пачки нараз ви-ше згаданого злілля за \$2.00, ді-стане одну пачку даром.
Маємо всія лічничі зілля, лі-сти, швіт, кору, ягоди, корінь, лади, живицю і т. д. Продаємо гуртом і деталюю. Для штори-ків і продавців відповідині опуст. Замовлення посилайте на адресу:
UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

СТІНКИ КАЛЕНДАРІ

Вже маємо календарі на 1943 рік.
Просимо наших агентів і сторінки-замовляти календарі якнайскорше. Для сторінки вироблемо календарі і друкуємо їх фірмою.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ „Христос Ра-ждається“, в формі книжечок з відпо-відними віршами, ціна за дозін 60 ц. 50 карток \$1.75, 100 карток \$3.00 з пересилкою. Шалові хустини білі або чорні з рожами, одна \$2.50 з пересилкою. На скляні Оліяна пше-ниці, Мак і багато інших річей, по-трібних на Свята. Спис календарів посилаємо даром.
Замовлення посилайте на:
UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th St., New York, N. Y.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ „Христос Ра-ждається“, в формі книжечок з відпо-відними віршами, ціна за дозін 60 ц. 50 карток \$1.75, 100 карток \$3.00 з пересилкою. Шалові хустини білі або чорні з рожами, одна \$2.50 з пересилкою. На скляні Оліяна пше-ниці, Мак і багато інших річей, по-трібних на Свята. Спис календарів посилаємо даром.
Замовлення посилайте на:
UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th St., New York, N. Y.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ „Христос Ра-ждається“, в формі книжечок з відпо-відними віршами, ціна за дозін 60 ц. 50 карток \$1.75, 100 карток \$3.00 з пересилкою. Шалові хустини білі або чорні з рожами, одна \$2.50 з пересилкою. На скляні Оліяна пше-ниці, Мак і багато інших річей, по-трібних на Свята. Спис календарів посилаємо даром.
Замовлення посилайте на:
UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th St., New York, N. Y.

ЗАЙВО

Зовсім зайво ідаватися до знижуючо-го ціну погребника, котрий з власної волі продумує над низькою ціною.

Наші услуги можна дістати таксамо дешево (на ділі дешевше), як в інших, а кожний матиме те розуміння і доволен-ня, що дістав услугу найліпшу, яку лише можна дістати.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: BErgen 4-5989 Phone: BAyonne 3-0540

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК
ВІРНИК І ПРОДАВЕЦЬ
МЕБЛІВ
"GRANT CIRCLE"
UPHOLSTERY CO., Inc.
2469 WEBSTER AVENUE
Near 188th St.
BRONX, N. Y.
Мая на складі
РІЗНІ МЕБЛІ
доброї якості,
по дешевій
ціні.
Telephone:
FOrdham
5-4866.

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН
і вище
ОБСЛУГОВУЄ В ПЕРТ АМБОІ
І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN
FUNERAL HOME
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУЧКО
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
зарядку погребам по ціні так
низькій як \$150.
ОБСЛУГА НАКРАЩА.
JOHN BUNCO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШІЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІО І ОКОЛИЦІ
МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНІ І В НОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ
В БРОНКСІ, БРООКЛІНІ, НЬО-ЙОРКУ І ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: MEtrose 5-5777

AS TARZAN BROKE HIS BONDS... A DRUNKEN SAILOR CAUGHT THE ROPE THAT DANGLED FROM HIS WRIST.

П'яний моряк сильно схопив за кінець шнурка, що звисав з руки Тарзана. Тим він дешо спинив Тарзана і дав змогу ін-шим повстати.

THE MIGHTY JUNGLE LORD SWUNG THE RUFFIAN AGAINST A TREE.

Тарзан сильним сінненням мотузку змусив моряка стрі-голом полетіти в пені дерева. Але в тій саме хвилині вже ін-ший моряк був біля нього.

ANOTHER OF THE CAROUSELS LURCHED FORWARD. TARZAN SENT HIM REELING WITH A KNOCKOUT BLOW!

З другим він теж легко спра-вився. Ударивши його своїм могутнім кулаком, Тарзан пі-слав його непритомного на землю на спочинок.

Та тепер назріла інша не-безпека. Скріп з револьвером в руці зірвався на ноги і з проклоном на Тарзана ви-мі-рив проти нього дуло.